

Kristi Gudom : bibelstudier /

Franson, Fredrik,

Sv Saml Teol Dogm (Br)

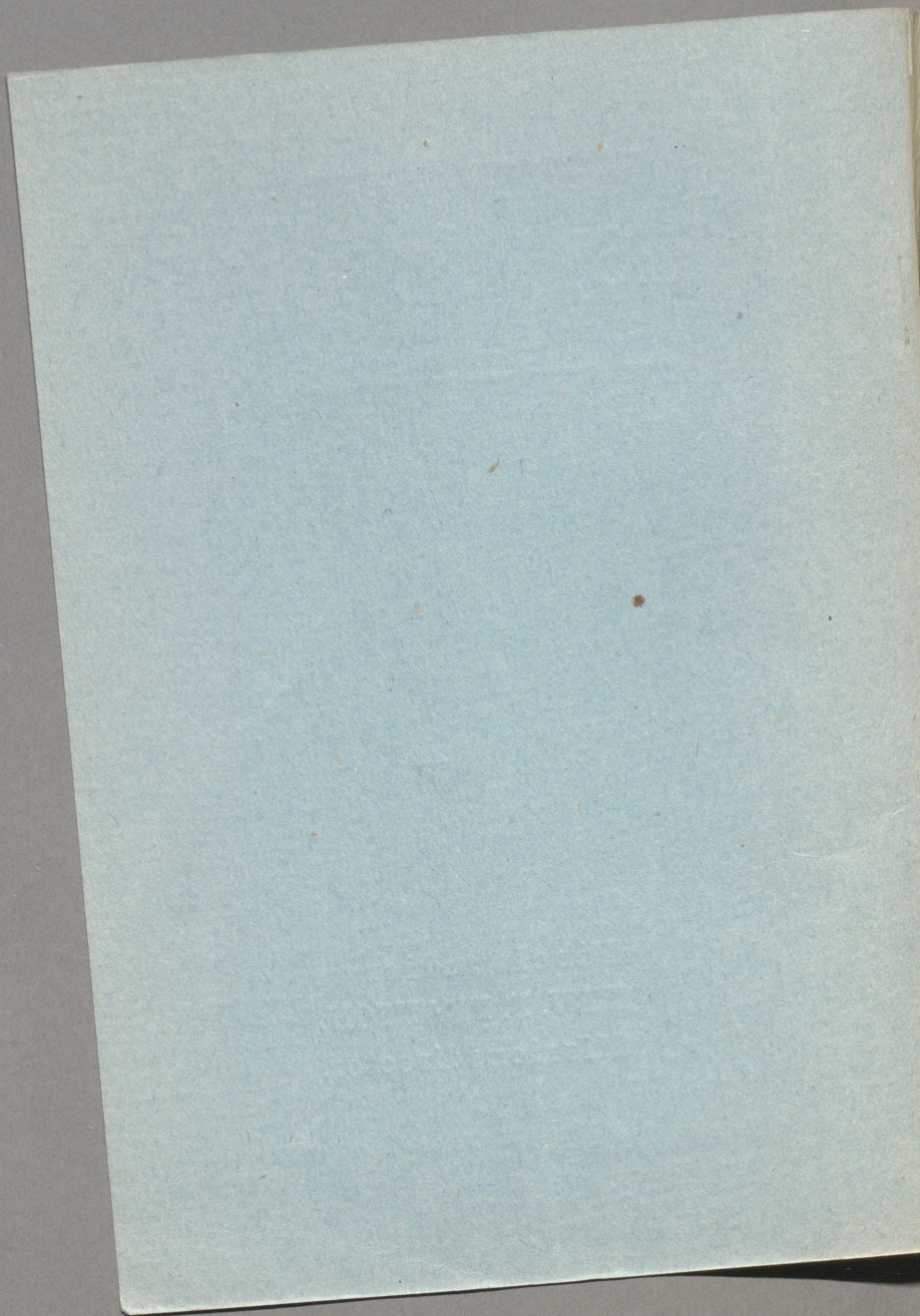
*Test.
Dogm.
The*

KRISTI GUDOM

Bibelstudier af
REV. F. FRANSON,
Missionsdirector.

02.
1144.

KRISTI GUDOM

Bibelstudier af
REV. F. FRANSON,
Missionsdirector.

1902

FÖRORD.

MENNISKORS tankar och meningar rörande Herren Jesus hafva i alla tider varit mycket olika. Då en del med Tomas segerglada utropat: "Min Herre och min Gud!" hafva andra icke kunnat se i honom annat än en "samarit, som har djefvulen", eller i bästa fall "timmermannen Josefs och Marias son".

Äfven bland de kristna gifves olika svar på frågan: "Hvad synes eder om Kristus"? Somliga, som visserligen tro, att han var Gud före mandomsanammelsen och efter uppståndelsen och himmelfärden, tro sig dock vara vissa om, att han under sitt kötts dagar blott var sann människa. Andra deremot hålla fast vid, att Jesus äfven då han bodde ibland oss icke blott var *sann människa*, utan *tillika sann Gud*. Åter andra finnas, och kanske de äro den största hopen, som icke riktigt veta hvad att tro, som äro utan fäste i en så viktig sak. Men detta kan icke vara helsosamt för den invärtes människan, och därför tro vi, att denna lilla skrift skall helsas välkommen och blifva till hjälp för många; ty det har varit författaren gifvet, att på ett enkelt och tydligt sätt både med Guds ord och väl valda bilder visa, att *Jesus verkligen var och är den samme i går, i dag och i evighet*.

G. A. YOUNG.

Chicago i April 1902.

KRISTI GUDOM.

INGEN må förundra sig öfver, att de på Jesus troende vilja forska i de heliga skrifterna och särskildt uti sådana delar deraf, hvilka röra sig om deras himmelske brudgummes person och väsende.

Liksom en brud är angelägen att veta hvad hennes brudgum varit innan hon gjorde hans bekantskap, hvem han är och skall blifva, så ock med oss.

Vi indela sålunda vårt ämne uti följande tre punkter:

KRISTUS FÖRE, UNDER OCH EFTER SIN MANDOMS ANAMMELSE.

I. Kristus före sin mandoms anammelse

Redan bibelns första vers visar oss Kristus. "I begynnelsen skapade Gud himmel och jord." Verbet "skapade" förekommer nämligen här, i hebreiskan, i ental, hvaremot substantivet "Gud" står hvarken i ental (singularis) eller tvåtal (dualis), utan i flertal (pluralis).

Treenighetsläran är sålunda redan här begrundad. Att den andre personen i gudomen, Kristus, var med i skapelsen, är dessutom föröfrigt bibelns tydliga lära. I Kol. 1: 16, 17 läsa vi: "Ty i honom (Kristus) skapades allt . . . allt är skapat genom honom och till honom. Och han är före allt, och allt har bestånd i honom." Kristus är sålunda den person, genom hvilken Gud *skapat* och genom hvilken han nu *uppehåller* världen.

I Ebr. 1: 10 säger Fadren till Sonen: "Du, Herre, har grundlagt jorden i begynnelsen, och himlarna äro dina händers verk."

I Joh. 1: 10 läsa vi: "I världen var han, och genom honom är världen gjord" o. s. v.

Hvilken högtidlig tanke, att han, som vi redan nu i tron få omfamna som vår själs brudgumme, var med, när jord och himmel grundlades, ja var till 'före allt'. Hvem eller hvad var Kristus på den tiden? Svar: Han var Gud, lika mycket Gud som Fadren och Anden. Han kallas Gud i bibelns första vers, och detta uttryck förekommer sedan oupphörligt om honom. Detta är så mycket viktigare att bemärka, som somliga fattat saken så, att "de två, Ordet och den helige Ande, icke äro särskilda perso-

ner, utan att Ordet betyder ett muntligt ord eller röst, och att den helige Ande är en skapad kraft i de skapade varelserna' — en missuppfattning, som den Augsb. bek. Art. I kraftigt bekämpar. Uti Eß. 7: 14 kallas Kristus "Immanuel", som betyder: "Gud med oss", och i Eß. 9: 6 kallas barnet, som är oss födt, sonen, som är oss gifven, för "stark Gud", — samma uttryck, som begagnas om Fadren i följande kapitel, 10: 21. I Joh. 1: 1 läsa vi: "I begynnelsen var Ordet, och Ordet var hos Gud, och *Ordet* var *Gud*."

Kan man väl tänka sig ett tydligare språk? Det heter icke endast "hos Gud" eller "lik Gud, utgången från Gud, med samma egenskaper som Gud, hafvande något gudomligt i sig", utan helt enkelt: "Ordet var *Gud*".

Uti Joh. 1: 18 förekommer uttrycket: "Den enfödde Guden" i flera af de gamla manuskripten i stället för "den enfödde Sonen".

Tänk ett ögonblick på detta storartade uttryck: "Den enfödde Guden, som är i Fadrens sköte." Luther blef en gång tillfrågad; "Hvad gjorde Gud, innan han skapade verlden?" Som Luther vid det tillfället ej var hågad för att inlåta sig på djupsinniga spörsmål, svarade

han helt kärft: "Han satt i en björkskog och skar spön för folk, som gör förvetna frågor." Bibeln säger oss dock tydligt hvad Gud gjorde, innan han skapade världen.

I Joh. 17: 24 läsa vi: "Ty du har älskat mig före världens grundläggning," och i Ef. 1: 4, att han "utvalde oss i Kristus före världens grundläggning." Se detta var hvad Gud gjorde, han älskade sin Son, han älskade den enfödde Guden, som låg i hans sköte, och han älskade honom så högt, att han beslöt sig för att längre fram i tiden gifva honom en brud, men hvilken han redan då utvalde.

Om någon skulle säga: Eftersom det säges om Jesus, att han är "förstfödd före all skapelse" (Kol. 1: 14), så må det dock ha varit ett visst ögonblick, när han blef till, och sålunda funnits en tid, då han icke fans till, så kunna vi endast svara med att anföra huru Gud kallar honom "Ordet". Han föddes sålunda som ordet i Guds mun och *har sålunda varit till så länge Gud har kunnat tala.*

II. Kristus under sin vandring på jorden.

Ehuru sådana, som kalla sig troende, finnas, hvilka bestrida, att Kristus verkligen var Gud före sin mandoms anammelse, så är det dock egentligen i frågan: "Hvad var Kristus, medan han var här på jorden?" som de flesta afvikelserna från bibeln förekomma.

Vi ämna nu bevisa, att han var sann Gud äfven på jorden, ehuru på samma gång sann människa. Först önska vi då anföra några af de skriftställen, hvilka visa oss, att det var *samma väsende* och *samme person*, som var på jorden, som förut varit i himmelen. Derom säger Johannes: "I verlden var han, och genom honom är verlden gjord, och verlden kände honom icke" (Joh. 1: 10). Lägg märke till, att det var "samma väsende", som *gjorde* verlden och som *var* i verlden, som verlden icke kände. Icke en del af honom, af hans väsende, af hans egenskaper, utan samme "han", samme person, samma väsen.

Joh. 17 är ett mycket träffande kapitel om denna punkt. Det är här namnet "Jesus" som begagnas, detta namn, som han fick med sin födelse, sålunda ej Guds Son, eller Kristus eller

dylikt, utan det namn, som särskildt visar honom sådan han var här på jorden. Denne "Jesus" (kap. 17: 5) säger: "Fader, förhårliga du mig hos dig sjelf med den härlighet, som jag (Jesus) hade hos dig, förrän verlden var," och "du har älskat mig (Jesus) före verldens grundläggning," v. 24. Vi se sålunda, att den "Jesus", som var på jorden, hade varit hos Fadren *före* verldens grundläggning och hade blifvit älskad af honom då. Jesus var sålunda den Guden, som låg i Fadrens sköte — samme person, samma väsen, samme Jesus hela tiden, ehuru ej med samma härlighet och glans.

När Jesus vardt förklarad inför lärjungarna och de sågo hans "härlighet", Luk. 9: 32, var det intet nytt väsende med någon ny egenskap, ingen annan person, de sågo, utan samme person, ehuru i härlighet.

När så denna "härlighet" togs ifrån Jesus, var densamme Jesus, deras hela och fulla Jesus, kvar. Den Jesus, som var hos Fadren före verldens grundläggning och som var älskad af honom, var samme Jesus, som var på jorden, äfven om han lemnade härligheten, glansen deruppe.

Uppenbarelsen af denna glans förvandlade

Saulus till en Paulus, Apg. 22: 11. Det var frånvaron af denna glans, som gjorde, att Filippus icke kände Jesus.

När Gustaf Vasa som en flykting smög sig fram genom Dalarnes bygder, hade han förut måst lemna den adliga "glans", som tillkom honom såsom tillhörande en af landets förnämsta ätter. Ingen anade att begynna med hvem mannen var, som tröskade säd på logen; först så småningom begynte man dock undra hvem främlingen egentligen kunde vara. En tjennarinna hade upptäckt något klädesplagg, som ej passade för en bonddräng. Jesus tyckte nog, att Filippus, äfven om han ej var med på förklaringsberget, dock borde ha upptäckt något som förrådde den himmelske adelsmannen, som han nu haft i sällskap öfver tre år, och utropar halft förebrående: "Så lång tid har jag varit hos eder, och du känner mig icke, Filippus!" Liksom det nu var samme Gustaf Vasa, då han var på sitt adels gods, då han tröskade säden och då han sedan satt på tronen, så var det samme Jesus, som var i himlen, som var på jorden och som sedan gick tillbaka till himlen, äfven om han högst sällan lät glansen af sin härlighet framskymta under sin vistelse på jorden.

I Kol. 1 kap. läsa vi likaledes, att det var samme person, som hängde på korset ("hans kors", v. 20), som den, genom hvilken "allt är skapadt" (v. 16); samme person, som var "förstfödd före all skapelse" (v. 15) och som var "förstfödd från de döda" (v. 18) — den samme sålunda före sin ankomst till jorden, under sin vistelse här och efter sin uppståndelse.

I Ebr. 1 kap. se vi äfven, att det är samme person, som bär "allt med sin makts ord", som "verkställt en rening från synderna", och som sedan satt sig på Majestätets högra sida i himlen — samme person sålunda såsom verldsaltets uppehållare, såsom försonare och som Guds medregent i himlen efter hans himmelfärd. Samma kapitel visar oss längre ned, att det är samme person, som "älskat rättfärdighet och hatat orättfärdighet" (nämligen under sin förnedrings- och pröfvotid på jorden), som den, hvilken blef "smord med glädjens olja mer än hans medbröder", v. 9, och som satte sig på Guds "högra sida", v. 13. (Angående Jesu smörjelse på jorden, se Luk. 4: 18; Apg. 4: 27, 28; 10: 38). Af 1 Joh. 1: 1 lära vi, att densamme personen, hvilken apostlarnas "ö-

gon skådat" och deras "händer vidrört" på jorden, hade varit "från begynnelsen".

Det bibelställe, som oftast användes för att bevisa, att Kristus bortlade en del af sina egenskaper m. m. är Fil. 2: 6: "Hvilken, då han var i Guds skepelse, icke aktade såsom ett rof att vara jemlik Gud, utan utblottade sig sjelf och antog en tjenares skepelse och vardt lik menniskor och i åthäfvor funnen som en menniska." Här står dock icke ett ord om, att han aflade några af sina egenskaper, såsom allestädes närvaro, allvetenhet och allmakt, såsom man menat, utan endast att han *ändrade skepelse*. Det är samma grek. ord "morphä" (= form, skepelse, figur, fason, utseende) på detta ställe för "skepelse", som begagnas i Mark. 16: 12: "Derefter uppenbarade han sig i en *annan skepelse*."

Om nu uttrycken i Fil. 2: 6, att han utblottade sig på gudaskepelse och antog en menniskoskepelse, betyder, att han afstod från somliga af sina gudomliga egenskaper, då betyder ordet detsamma i Mark. 16: 12, men då må det under de 40 dagarna i sanning ha varit ett märkligt afklädande och påklädande, d. ä. förändring från mandom till gudom och vice versa, eller från halfgudom till halfmandom

och tvärt om, allt efter den form, han behagade antaga vid de olika uppenbarelserna.

Lika litet som något sådant skedde under de 40 dagarna, lika litet skedde det, när Jesus lemnade himlen. Jesus var den samme under de 40 dagarna, och han var den samme medan han hade gudaskepelse och medan han hade tjenareskepelse. När Peter den Store af Ryssland okänd reste till Amsterdam och der lärde sig skeppsbyggareyrket för att sedan lära sitt folk detsamma, då lemnade han den kejsrerliga "skepelsen" och antog en handverkares skepelse, d. ä. drägt, uppförande, arbete, umgängeslif m. m., men han aflade icke något af sin person, af sitt väsende, af sina egenskaper.

Den man, som stod i verkstaden och hamrade på jernet eller lärde sig ritningarna, var samme "tsar", som hvilket ögonblick han ville, kunnat afkasta handverkaredräkten och i stället befalla öfver millioner; ja, som under det han stod i smedjan kunde ha dikterat bref till sitt land med samma verkan som från tronnen.

Nu gick ju vår frälsare längre uti förnedring än den ryske kejsaren, i det han tog på sig mensklig kropp. Ja, han fick äfven en mensk-

lig själ med dess egenskaper af förstånd, vilja och känsla; han blef full människa, ehuru han på samma gång förblef sann Gud.

Det är underligt, att detta ställe i Fil. 2; 6 användes som bevis emot Kristi gudom, då det väl bättre kunde passa såsom bevis emot hans fulla mandom. Orden: "Han vardt *lik* människor, och i åthäfvor *funnen som* en människa," kunde nog så begagnas; men som vi veta, är den sanningen, att han var sann människa, lika klart framsteld i Guds ord, som att han var sann Gud. I 1 Tim. 2; 5 t. ex. läsa vi om "den människan Kristus Jesus."

Som vi veta, utgör sammanföringen af en persons alla egenskaper hans väsende. Skulle nu Herren Jesus enligt somligas påstående ha aflagt en del af sina egenskaper, såsom allvetenhet, allmakt och allestädes närvaro, under det han behöll andra, såsom vishet, godhet, välvilja, helighet o. s. v., då hade han på samma gång måst lemna en del af sitt *väsende*. Skulle man tro, att Jesus lemnade några af sina egenskaper i himlen, då kunde man lätt falla på den tanken, att han endast antog de mänskliga egenskaper, som motsvarade dem, han hade lemnat i himlen och inga andra. På

så sätt skulle han ej heller varit full och sann människa. Förnekelsen af hans sanna gudom bringar oss sålunda lätt till förnekelsen af hans sanna mandom.

Man har invändt: "Om Kristus varit sann Gud på jorden, kunde han ej varit vårt föredöme uti att besegra frestelser." Men samma svårighet uppstår ju rörande honom såsom vårt föredöme uti vishet, godhet, välvilja och helighet — dessa gudomliga egenskaper, hvilka ju ingen tror, att han lemnade kvar i himlen. Det skulle äfven rörande dessa kunna ljuda i vårt inre: "Att söka följa och likna honom uti t. ex. helighet går ej, ity att han ju besatt gudahelighet." Och dock är det just uti sådant som *godhet* och *helighet*, som vi bäst behöfva ha honom till vårt föredöme.

Långt enklare är det att tro, att han besatt alla de gudomliga egenskaperna och endast aflade bruket af dem, eller några vissa af dem. Han begagnade sig i allmänhet ej af sin gudom, utan så att säga afstängde dörren emellan sin gudom och sin mandom, alldeles som vi kunna tillsluta våra hjertan — en del af vårt väsende —, såsom vi kunna söfva våra samveten, binda den ena handen på ryggen, eller så-

som Gladstone sade sig göra med politiken, "aldrig taga den med sig i soffkammaren", eller som Gud gör, då han inskränker sin egen allvetenhet och *glömm*er våra synder, eller som han gjorde, då han vid vissa tillfällen såsom rörande Sodom och Gomorra (1 Mos. 18: 21) behagade låta sitt vetande vara beroende af att personligen "stiga ned och se, om de verkligen gjort efter det rop, som är kommet till mig, eller om det icke så är, att jag må veta det."

Om vi så göra, blir allt klart. Vi få då taga den menniskan Jesus som vårt föredöme; vi få lära oss att tro, som han trodde sig till allt, han fick af sin Fader, bida och hoppas som han; bekämpa frestelserna genom trons bön som han m. m., dock icke likna honom uti att bara tro på Fadren, som han gjorde; nej, deri må vi följa hans egen lärdom: "Tron på Gud och tron på *mig*" (Joh. 14: 1). Somliga vilja nämligen ha Jesus endast såsom föredöme och ej som frälsare, och till den farliga ytterligheten ha de lätt att komma, som begynna förneka några af Kristi gudomliga egenskaper. De tänka snart så här: "Den menniskan Jesus uppenbarades för att lära oss huru vi skola tro på Gud, och genom denna tro komma till himlen; nu skola vi praktisera denna lärdom," och

så lemna de så småningom Jesus som frälsare och glömma af att "ingen kommer till Fadren utan genom Sonen", samt att "den, som har Sonen, har lifvet", och gå — evigt förtappade.

Vi böra tvärtom tänka så här: "Af den meniskan Jesus Kristus få vi lära oss, huru vi skola kunna komma till den Guden Jesus Kristus, för att få lif." Tomas hade lärt att förstå, att frälsningen endast finnes i Kristus, då han kallade frälsaren icke endast "min Herre", utan äfven "min Gud". Det är kanske just då vi betänka, huru Jesus hvilket ögonblick som helst kunnat öppna dörren till sin gudom och insläppa gudomlig allvetenhet, allestädes närvaro, gudomlig makt, fullkomlig visdom m. m., men motstod frestelsen att på denna beqväma väg få detta och i stället förskaffade sig allt han behöfde genom trons bön och kamp, "växte till i visdom", "blef bönhörd derföre, att han höll Gud i vördnad" o. s. v. — det är kanske just då, säga vi, som vår frälsares karaktär framstår i sin allra skönaste glans. Nyligen berättades i en tidning om en man, som begick sjelfmord genom hängning, men i en sådan ställning, att han med en knif i sin hand hvilket ögonblick som helst hade kunnat skära af repet. Ehuru tidningen

ej kunde gilla hans mordhandling, beundrade den dock hans viljekraft och beslutsamhet, att, ehuru han hvilket ögonblick som helst genom ett enda drag med sin knif kunnat stanna dödsprocessen, han lika fullt ej gjorde det.

När Jesus hängde på korset, hade han hvilket ögonblick som helst kunnat öppna dörren och insläppa gudakraft och gudanärvaro, så att han ej behöft ropa till Fadren: "Min Gud, min Gud, hvarföre har du öfvergifvit mig?" (Matt. 27: 46). Han hade kunnat följa bespottarnas uppmaning; "Stig ned af korset!" Men han, vår genomädle frälsare, som älskade oss mer än sig sjelf, lät sig i stället öfvergifvas af sin Fader, och begagnade sig icke af sin egen gudakraft, nej icke en gång af sin guda visdom, för att få veta orsaken till sitt öfvergifvande. Hvilket exempel på beslutsamhet och — ödmjukhet!

Såsom vår frälsare under sitt lif troligen gjorde sina flesta, kanske alla sina underverk endast genom tron på sin Fader, och ej heller begagnade sig af någon annan visdom än den han tillkämpade sig genom tron på honom — allt för att kunna vara oss ett exempel —, så gjorde han äfven uti sjelfva dödsstunden. Han

tager der kraft, tröst, visdom, trosstyrka i döden, allt, allt från sin Fader. Han, som betygade: "Såsom Fadren uppväcker de döda och gör dem lefvande, så gör ock Sonen lefvande, hvilka han vill" (Joh. 5: 21), skulle hvilket ögonblick som helst kunnat ingjuta nytt lif uti sin egen slocknande lifslampa, men han gjorde det ej, utan "blef lydlig intill döden, ja, intill korsets död."

Somliga hafva gjort den invändningen: "Om Kristus var sann Gud, huru kunde han då dö? Gud kan ju icke dö?" Man kunde svara med en motfråga: "Om en menniska har en själ, som icke dör, när kroppen dör, huru kan det då sägas, att en menniska dör?" Svar: När vi säga, att en menniska dör den naturliga döden, då mena vi, att *det* dör hos henne, som kan dö genom naturlig död, nämligen kroppen; och när vi säga, att Herren Jesus dog, då mena vi att det dog hos honom, som kunde dö, näml. hans menckliga kropp, sålunda hvarken hans gudom, ej heller hans menckliga själ. Hvad var väl orsaken till, att Johannes, kärlekens apostel, kunde begagna så hårda ord om vissa falska lärare, såsom dessa: "Om någon kommer till eder och icke hafver denna lära (nämligen om Kristi gudom),

så mottagen honom icke i huset och helsen honom icke välkommen" (2 Joh. 1: 10). Jo, han visste, att denna läran om Kristi gudom utgjorde

sjelfva grundvalen till och i hela kristendomen, och den ville han omöjligt låta rövva från sig. Andra mer eller mindre orätta läror funnos ock, hvilka voro "trä, hö och strå", men som de personer, som byggde med dem, dock sjelfva befunno sig på den sanna grundvalen, så visste Johannes, att äfven om "deras verk" skulle förbrännas, blefvo de dock "sjelfva" frälsta. Men angripandet af läran om Kristi sanna gudom berörde sjelfva grundvalen, och att låta någon nedrifva den, vore detsamma som att tillåta de troende att bli störtade till helvetet.

Hvad menar väl Johannes då med det der uttrycket: "Många villoandar hafva utgått i verlden, hvilka icke bekänna, att Jesus Kristus har kommit i köttet; detta är villoanden och antikrist" (2 Joh. 1: 7). I 1 Joh. 4: 2, 3 förekomma tvänne liknande uttryck. Det fanns väl knappast någon människa på Johannes' tid, som nekade, att Jesus Kristus blifvit född, d. v. s. att en sådan person funnits till. Till

och med den romerska ståthållaren rapporterade derom till kejsaren och tillägger: "Jag vet ej, om jag korsfäst en människa eller en gud." (Han mente naturligtvis en gud liknande de många hedniska gudarna.) Det kan sålunda ej vara detta, hvaremot Johannes så skarpt uppträder. Andra ha derföre fallit på den idén, att han mente "kommit i vårt kött", hvilket derigenom skulle ha blifvit så heligt, att det ej längre behöfde korsfästas. Att nu orden måste ha någon annan betydelse, är helt klart.

Låtom oss närmare betrakta uttrycket "*kommit i köttet*". Den, som skall komma någonstädes, måste förut ha funnits till och uppehållit sig annorstädes. Skulle Jesus Kristus komma i köttet, d. v. s. först, om vi så få uttrycka oss, i Marias kött och derigenom själf blifva kött, d. ä. få en menisklig gestalt, så måste han ha funnits till annorstädes förut, hvilket han ock gjorde, nämligen i himlen hos sin Fader. Det var just detta, som villoandarna ej ville tro på. De trodde nog, att den människan Jesus Kristus var Guds son, men endast i samma bemärkelse, som vi alla äro Guds söner och döttrar, som tro på Herren; de trodde nog, att han var aflad af den helige Ande, men ungefär

i samma bemärkelse, som vi alla Guds barn äro aflade och födda af den helige Ande; de trodde nog, att han var mer än en vanlig människa, ty de ansågo honom vara en högst ovanlig människa, men dock endast en människa; men hvad de ej ville tro på, var, att denne Jesus Kristus var den samme personen, som fanns i himlen förrän himmel och jord skapades, ja densamme, genom hvilken (enligt apostlarnas predikan om denna sak) verlden blef skapad.

De kunde t. o. m. tro, att den helige Ande kom öfver Maria på ett särskildt sätt, och att något ovanligt skedde vid Jesu födelse, såsom det, att han blef både aflad och född syndfri, men ej, att det nyfödda barnet vore "den enfödde Guden i Fadrens sköte", att det var det personliga Ordet, att det var *Gud*, som uti Marias kropp "blef kött". Det var sådana slags "tankebyggnader" (2 Kor. 10: 5), hvarigenom i verkligheten "en annan Jesus" (kap. 11: 4) predikades än den apostlarna förkunnade, hvilka Johannes ville till hvilket pris som helst nedslå.

Det, hvarom vi läsa i Luk. 1: 35: "Den helige Ande skall komma öfver dig, och den Högstes kraft skall öfverskygga dig," var nöd-

vändigt allaredan på det att Jesus måtte få en syndfri menisklig själ och kropp, d. ä. bli en syndfri menniska, få en obesmittad mandom. Men måste icke alla de tre gudomspersonerna vara verksamma vid denna utomordentliga handling? I berättelsen i Luk. 1 läsa vi om "den helige Ande" — den tredje personen i gudomen — och "den Högste", d. ä. Gud Fader, den förste personen. Men var detta allt? Hade ej den i himlen hos Fadren före all skapelse varande Sonen något att göra med denna sak? Satt den andre personen i gudomen, hvilken människoblifvandet egentligen gälde, orörlig kvar i himmelen, under det att Fadren genom sin Ande öfverskyggade Maria? I så fall blef det ju "en annan Jesus", som Maria framfödde, och icke den, som skapat världarna.

Vi fråga igen: "Hvilken roll spelade den andre personen i gudomen i detta afgörande ögonblick?" Det är just här som Johannes' bref kommer oss så väl till hjälp, upplysande oss om, hvad andel Sonen hade uti denna handling.

Det var då han — Gudasonen — på något för oss hemlighetsfullt sätt — gick in i Marias kropp och der, genom att förena sig med den (genom den helige Andes öfverskyggande) aflä-

de människan Jesus Kristus, blef Gud och människa uti en person. Det var detta "kommande i köttet", som villoandarna ej ville tro på.

Lukas, läkaren, som framställer Kristus såsom människa, beskriver huru han fick sin obefläckade mandom; hvaremot Johannes, som framställer honom som Gud, intygar, att gudomen samtidigt förenade sig med denna mandom.

I våra dagar finnas de, som nog tro på ett slags föruttillvaro af vår frälsare, men de sammanlikna den med den tillvaro, som de mena, att alla människor haft, innan de blefvo födda till jorden. Det är den gamla hedniska läran om själavandringen och själarnas preexistens, som föresväfvar sådana hjernor, och hellre än de erkänna Jesu föruttillvaro hos Fadren såsom Gud och alltings skapare, taga de sin tillflykt till föruttillvarelsens mysterier och själavandringens labyrinth och säga: "Ja, vi medgifva, att Jesus existerade, innan han kom till jorden, men endast i samma bemärkelse, som vi alla förut existerat." Att den Jesus Kristus, som skapade verdarna, gick in i Marias kropp och dermed in i menskligheten och förenade sig med den samtidigt aflade fullstän li-

ga, d. ä. med själ och kropp utrustade menniskan, är sålunda något, som äfven sådana förneka. (Folk med dessa ideer tror nämligen, att föräldrarna endast äro upphofvet till barnens kroppar, men ej till deras själar, hvilka senare komma från sin "vandring" omkring i universum och passa på att förena sig med den aflade människokroppen.)

Men vi återgå till vår högtlofvade frälsares födelse. Vi anförde huru den hel. Ande kom öfver Maria, och den Högstes kraft öfverskyggade henne. Att nu detta öfverskyggande icke var ett aflande i vanlig bemärkelse, är alldeles gifvet redan på grund deraf, att Jesus Kristus i så fall skulle ha blifvit endast till hälften Gud och till hälften människa. Om en svensk och en tysk ingå äktenskap, kan det ej sägas om barnen, att de äro svenska, och ej heller, att de äro tyska, utan till hälften svenska och till hälften tyska. Likaså, om Gud varit fadren i samma bemärkelse som Maria var moder och aflandet skett på vanligt sätt, skulle ha uppstått ett väsende, som hade varit halfgud och halfmänniska. Men Jesus må icke sammanjåknas med de många hedniska halfgudarna, ity att han var full Gud och full människa. Hvad den Högste, d. ä. Fadren, genom sin

“kraft”, d. ä. genom sin helige Ande, Apg. 1: 8; 2: 17, 18, gjorde, var sålunda, att han satte Marias egna lifsorgan i verksamhet. Denna Andens inverkan på Maria, såväl som samma Andes medverkan vid gudomens förening med mandomen, kunde ju ej gerna för Josef betecknas med något annat ord än “aflelse”, Matt. 1: 20. All annan uppfattning af aflelse från Guds sida, såsom t. ex. mormonernas, är orimlig och Gud ovärdig.

En sådan uppfattning skulle, såsom redan antydt är, äfven föra med sig den svårigheten, att Jesus icke heller blifvit full och sann människa. Maria hade då icke gerna kunnat kallas “jungfru” efter både aflelse och födelse, hvilket dock enligt Es. 7: 14 skulle vara “tecknet” på Jesu moder.

Samme Ande, hvars kraft hade gjort, att Maria blef hafvande och sålunda förorsakade Jesu obefläckade mandom, omgaf sedan detta “heliga”, Luk. 1: 35, både före och efter dess födelse, tryckande hela tiden sin prägel derpå, och bevarade detsamma obefläckadt ända in i döden.

Såsom människa betraktad hade Jesus sålunda icke ärft någon faders egenskaper, utan endast en moders. Icke underligt då, att han t.

ex. egde så mycket af den ömhet och känslighet för sjuka och lidande, som så särskildt utmärker qvinnan. Icke underligt då, att vi finna uti hans väsende något så sympatiskt, något så qvinligt, att vi kunna af hjertat säga till honom såsom David till Jonatan: "Din kärlek var mig mera värd än qvinnokärlek" (2 Sam. 1: 26). Icke underligt, att såväl bröders som systrars samlif med Jesus i himlen skall i brinnande kärlek mera likna äkta makars kärlek till hvarandra, än yngre syskons till den äldre brodern. Allt det grofva, barska, hänsynslösa och kärlekslösa väsende, som ofta utmärker mannen framför qvinnan, var hos Jesus borta redan här på jorden, huru mycket mera deruppe. Det blir "jungfruns" son, som vi der skola tillbedja. Jesus är en medlare, en medelperson, sålunda icke endast emellan Gud och menniskan, emellan himmel och jord, emellan judar och hedningar, emellan fattiga och rika, utan han står som en medlare, d. ä. han står liksom midt emellan man och qvinna, med lika ömma känslor för dem båda. Bröderna få räkna honom såsom sin, ty han var ju dock en man och ej en qvinna. Men systrarna kunna icke mindre räkna honom såsom sin, ty de få säga: "Visserligen var han

en man, men dock ej en vanlig man, utan en man, som inga egenskaper ärft från någon fader, utan ledde sitt ursprung och ärfde alla sina anlag endast från en qvinna — en "jungfru", från en af vårt kön. Men om nu några skulle invända: "Har Jesus endast ärft qvinliga anlag, så må det väl vara något svagt, omanligt uti hans väsende och uppträdande," då må de komma ihåg, att, om Jesus såsom människa saknade fader, så saknade han såsom Gud en moder. Han var "den enfödde Sonen, född af Fadren i evighet."

Såsom redan nämnts, kallas han ock "den enfödde Guden", och deraf lära vi förstå, uti hvilken bemärkelse Jesus kallas Guds Son. Detta uttryck förekommer nämligen i tre särskilda bemärkelser i bibeln. I en bemärkelse äro alla människor Guds söner: "Hafva vi icke alla en fader, har icke en Gud skapat oss?" Detta slags barnskap berättigar ingen till himlen. I en annan bemärkelse äro endast de troende Guds söner och döttrar, de äro födda på nytt och passa för himlen. Men Jesus Kristus är Guds Son uti en helt annan bemärkelse, hvarföre han ock kallas "den enfödde Sonen". Såsom människa var han "Marias förstfödde son", men såsom född af Gud var han "Guds

enfödde Son''. Jesus ensam är Guds Son i fullt egentlig bemärkelse. Vi veta, att af menniskor födes menniskor, af ett visst djurslag, såsom t. ex. elefanter, födas elefanter, o. s. v. Det är sålunda klart, att af en Gud kan endast födas en Gud. Lika alstrar lika.

Det är i denna absoluta bemärkelse, som Jesus Kristus kallades Gud Son, hvilket sålunda betyder, att han var Gud, ity att, såsom sagdt är, af en Gud kan i egentlig bemärkelse endast födas en Gud. Tänk då, huru förfärligt att säga: "Visserligen var Jesus Guds Son, men vi äro också Guds söner och döttrar," eller såsom andra, att Jesus först vid sitt dop eller först efter uppståndelsen blef mer än en vanlig menniska. En viss person, som så tänkte om Herren Jesus, frågade en gång ironiskt en af motsatta, d. v. s. den bibliska åskådningen: "Kan ni säga mig, hvad Jesus var, innan Gud Fader lemnade honom all makt i himmel och på jord?" Denne senare svarade då mycket träffande: "Kan ni säga mig, hvad Gud Fader var, sedan han lemnat från sig all makt i himlen och på jorden?" Var det ett bevis, att Jesus endast var en vanlig menniska, att Gud gaf honom "all makt", så skulle ju Gud Fader

blifva endast en menniska, sedan han lemnat ifrån sig "all makt".

När vi nu betänka, att den Jesus, som vi i himlen skola träffa såsom vår brudgum, är det väsende, som är Gud, då är det liksom denna tanke ingifver oss en helig bäfvan i våra hjertan och vi liksom fråga: "Huru skola vi kunna våga närma oss detta väsende med samma innerlighet och förtrolighet, som en brud närmar sig sin brudgum?"

Men huru skönt att då få komma ihåg, att han är också sann menniska och såsom sådan det mest hjertevarma, förtroliga väsende, man kan tänka sig. När vi betänka, att detta väsende, uti hvilket den fasta, beslutsamma, okufliga, allt genomdrifvande gudaviljan är förenad med det qvinliga, känsliga uti hans mandom, skulle nedlåta sig till att blifva vår själs brudgum för alla evigheters evigheter, då bäfva och jubla våra hjertan på samma gång; då veta vi knappast, antingen vi skola vid hans möte skyla våra ansigten djupt ned i stoftet eller smälta af den kärlekens glöd, som skall strömma oss till mötes, då vi endera dagen lyftas till hans famn.

III. Kristus efter uppståndelsen och himmelfärden.

Vi behöfva ej länge sysselsätta oss med denna punkt, alldenstund flera af de många bevis vi anført såsom grund för, att han var Gud på jorden, äfven bevisa, att han var Gud efter uppståndelsen.

Ett utmärkt ställe är Joh. 20: 28, der Tomas säger till Jesus: "Min Herre och min Gud!" Man har velat bortförklara detta tydliga ställe genom att påbörda Tomas, att han endast ropade: "Min Herre och min Gud!" liksom människor ofta utropa "Herre Gud!" o. s. v. Men alla sådana invändningar falla till marken på en gång, då vi lägga märke till, att det står: "Tomas svarade och sade *till* honom: Min Herre och min Gud!"

Hade icke Jesus varit Gud efter sin uppståndelse, hade han nu bort tillrättavisa Tomas, t. ex. sålunda: "Käre Tomas, du går alltid till ytterligheter; först ville du ej tro, att jag var Messias en gång, nu går du till den motsatta ytterligheten och vill tro, att jag är mer än Messias, att jag är Gud." Men intet af allt detta sade Jesus. Tvärtom säger han: "Emedan du har sett mig, tror du; saliga äro de, som

icke se och dock tro" (Joh. 20: 29). Vår fräl-sare, långt ifrån att förebrå Tomas, låter ho-nom endast förstå, att han borde ha trott lika högt om honom långt förut.

I det redan påpekade uttrycket om "den en-födde Guden" heter det: "Som *är* i Fadrens sköte." Äfven detta ställe visar sålunda, att han *nu är Gud*. I Rom. 9: 5 säges det om Kristus, att han nu "är Gud öfver allting, väl-signad evinnerligen." Uti Ebr. 1: 8 kallar Gud Fader sin Son för Gud, sägande: "Din tron, o Gud, förblifver i all evighet; ditt rikets spira är rättvisans spira."

Herren Jesus begynte redan under sin vistel-se på jorden att utvälja det "rikets" medre-genter (Matt. 28: 18, 19; Luk. 12: 32), han fort-sätter dermed nu (Upp. 1: 6; 1 Pet. 2: 9). Detta ställe tjenar sålunda som bevis för både att han var Gud under sin vistelse på jorden och för att han är Gud nu i himlen. Samma sanning, eller att Fadren kallar Sonen för Gud, förekommer äfven i Ebr. 1: 9.

Slutligen heter det i 1 Joh. 5: 20, att vi nu "äro i den sanne, i hans Son, Jesus Kristus. Denne (Sonen nämligen) är den sanne Guden och evigt lif."

Summan af bibelns lära om Kristus i denna punkt blir sålunda denna:

Vår frälsare var sann Gud **före, under** och **efter** sin vistelse på jorden.

Amen, Halleluja!

ANDREW ANDERSON, 1544 ALDINE AVENUE,
CHICAGO, ILLINOIS.

1902.

